

ПРИЧЕ О КОСОВУ

Copyright © 2016 ЛАГУНА

ЕДИЦИЈА
ТАЛАСИ

Књига бр. 11

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

ПРИЧЕ О КОСОВУ

САДРЖАЈ

Вук Драшковић	
ЧАЈ БАБЕ КРИСТИНЕ	9
Ана Радмиловић	
КОСОВО – ТРИСТА ЧУДА	27
Вуле Журић	
КРВАВА ПОРОТА	53
Мирослав Тохол	
БОЖИЋЊЕ ЈУТРО ИЛИ КРСТ ПО ГРИШКИ . .	67
Весна Капор	
ЧЕГА БИ ВОЛЕО ДА СЕ СЕЋАШ.	91
Бранислав Јанковић	
СЛАВУЈ-ПИЛЕ	99
Владимир Кецмановић	
ПРСТИ	113
Љиљана Дугалић	
НЕРЕШЕНО	123

Неле Карајлић	
КОСОВО 1389.	129
Мухарем Баздуљ	
ИЗ ПРИЗРЕНА МЈЕСТА ПИТОМОГА.	161
Срђан В. Тешин	
МОЈЕ КОСОВО.	175
Дејан Стојиљковић	
НЕМА ХРАБРОСТИ.	197
Марко Видојковић	
...СРПСКА ЗЕМЉА КРОЗ ОБЛАКЕ ЛЕТИ . . .	215
Бојан Тончић	
ПЛИТКА ДУБИНА.	227
Игор Маројевић	
ПОРОДИЦА.	235
Александар Илић	
КОСОВКА ДЕВОЈКА	249

Вук Драшковић

ЧАЈ БАБЕ КРИСТИНЕ

Кад се год, у сјећању, вратим у тај спарни и већ далеки дан јуна 1973, једна опуштена доња усна и наочари окружног тужиоца Момира Тасића прво ми бљесну пред очима. Упадљиво ниског раста и огромне главе, која је несразмјерна са тијелом, тужилац се, док сједи, иза стола готово и не види. Потоне сав у столицу, а изнад стола остане само та крупна глава, на којој је, опет, доња усна изразито дебела, месната и опуштена. У мајушној руци, као да је дјетиња, држи наочаре, тамне наочаре, које сваки час приноси устима, подупире клонулу усну и труди се да је усправи.

Наспрам тужиоца, за другим столом је мој бранилац С. Хајдуковић. Млад правник, висок, црнокос, шпицастог носа и са трагом неке старе, али упадљиве, опекотине на једном образу. Личи на опекотину, а могуће да је то и траг у дјетињству запуштеног и дуго нелијеченог кожног лишаја. Нервозан је, стално врти оловку међу прстима. Постављен је по службеној

дужности за мог браниоца. Необично тих младић, стидљив, тресу му се руке и готово да шапуће док говори. Мислим да је у питању траума због имена. Рођен крајем октобра 1944, у Колашину, у породици коју су 1941. албански балисти протјерали са Косова, доби име Стаљин – у славу ослобођења Београда. Тако ми је он испричао. Вјерујем, међутим, да је огрнут тим именом у славу самог Стаљина. Било како било, он нема имена. Он је, откако памти, само С. Хајдуковић... Ругали му се у основној школи, у гимназији, на студијама. Желио је да буде новинар, запослио се био у *Јединству*, у Приштини. Отишао је у адвокате кад је схватио да би, до краја живота, морао да буде новинар С. Хајдуковић. Стаљин, речено му је, не може потписивати чланке у „нашим, самоуправним и антистаљинистичким новинама“! Стаљин, речено му је касније, може отворити своју адвокатску канцеларију, али се испод жалби и свега што је службено потписивати не смије. И, тако, С. Хајдуковић живи без имена, а неће, из неког чудног ината, да се одрекне Стаљина. Савјетовах му да узме неко друго име, које је дозвољено. Размишљао је, рече, дуго о томе. Не може. Неће. Све му се чини да би се тада, на неки начин, потурчио! Признаде ми још и то да је, у гимназији и на студијама, своје име мрзио и, због имена, много патио. С временом се ослободио срамоте и, пркосећи свима, забрањеног Стаљина чак и заволио!

Ако сјећање на тужиоца подстиче неку моју горку узнемиреност, а на С. Хајдуковића захвалност за његову доброту коју никад нијесам узвратио, сама помисао на судију Божа Никчевића тјера ме на смијање. Тога

јуна он бијаше пред пензијом. Или је био глув или је изигравао глувога. Мало-мало, а он огради дланом лијево уво, искрене главу, па се још и истегне преко судијског стола, па каже: „Јаче, чоче, да те чуњемо.“ Испитујући свједоке и мене он се са нама шалио, чак причао и вицеџе. Гријешио је у падежима и сваку другу ријеч наопако акцентовао. Никоје није персирао. Могао је личити на трговца, на месара, на порезника, само не на судију. А судио је уз шалу и мераклијски, као да се забављао.

А оптужница? Најрадије бих да је и не спомињем. Ја сам – тврдио је Момир Тасић – у ноћи између 17. и 18. априла 1973, као дежурни љекар у призренској болници, одбио да прегледам и „подвргнем одговарајућем медицинском третману болесника Халита Беришу из Ђаковице, псујући му шиптарску мајку и претећи да ће Срби сву арнаутску марву метлом ћушнути преко Проклетија, у Албанију“. Тиме сам, по другу Тасићу, „починио кривично дело тешке повреде радне дужности... у стицају“. То „у стицају“ значи да сам, истовремено, „починио и кривично дело изазивања националне, верске и расне мржње“ и да сам, 15. маја увече, у мотелу *Браиштво и јединство*, на Брезовици, код Призрена, „грубо и са контрареволюционарних и великосрпских позиција насрнуо на легендарне револуционаре друга Леденог, друга Илију и друга Павла, познатог под надимком Сиви, вређао их и псовао, а све у намери подривања власти радничке класе и уставних темеља наше социјалистичке и самоуправне заједнице збратимљених народа и народности“!

Тражећи за мене „максималну казну прописану законом“, Тасић се, при крају оптужнице, позвао и на „један извештај надлежне службе из Сарајева, из кога се, неспорно, закључује да је оптужени Илија Југовић, за време студија, а и касније, испољавао великосрпски шовинизам, посебно у односу на припаднике муслиманске нације, и да се дружио са проблематичним лицима, од којих су нека и осуђивана“!

* * *

– Ово је правни скандал, ово је недопустиво! – скочио је С. Хајдуковић, чим је Тасић прочитао оптужницу. – Какав то „извештај надлежне службе из Сарајева“ тужилац спомиње? Тиме се легализује постојање тајних и доушничких досијеа о грађанима. И шта се тужиоца тиче с ким се мој браћеник дружио на студијама?

– Нека, чоче Стаљине – одмахну судија Божо Никчевић. – Само полако, без љутње... душе ти, јеси ли ожењен?

– То ваше питање нема никаквог правног значаја, друже судија.

– Нема правног, друже Стаљине, али има здравственог. Ако си ожењен, ту нервозу могу још и да разумијем. Је ли овако, друже докторе?

Не одговорих ништа, само се осмјехнух поспрдно. На такво судовање још се нијесам био навикао.

– Ану, докторе, да те малко чунемо – даде ми судија Никчевић руком знак да устанем. – Тако ти Бога, је ли ишта од овога што наприча Момир истина?

– Само имена и датуми. А лаж је све између.

– Таман сам тако и мислио. Оће Момир да снатри и увелича, алчак је то над алчацима. Ану, да поћерамо редом, по тим датумима. Лијепо испричај Божу кога си примио у болницу, у ноћ између седамнаестог и осамнаестог априла ове године?

– Примио сам конзула царске Русије на Косову, Ивана Стјепановича Јастребова.

– Непријатељска провокација великосрпске буржоазије – повика тужилац Тасић. – Славна Октобарска револуција укинула је... сахранила је, за сва времена, царизам у Русији.

– Шта ће, образа ти, руски конзул, па још и царски, у призренску болницу? – упита предсједавајући судија. – Ану, да чуњемо, све лијепо испричај свом ћеду Божу.

– Био је тешко повријеђен. Пребијен крвнички.

– А ко то учини забога? Ану, да чуњемо.

– Пребили га синови бабе Кристине, друже судија.

– Шта рече?

– То што сте чули. Синови бабе Кристине.

– У истражни затвор, образа ми, нијеси спомиња никакву бабу и њену ћечурлију. Помиња си тројицу другова Албанаца, милиционера, и болничаре... ану да прочитам... болничаре Зећирија и Реџеџија. Окле сад бабетина Кристина? Ко је она? Чиме се бави, ће станује, ђаво јој чорбу посрка?

– Истину говорим, ништа није смијешно, друже судија... Кад је Хитлер имао три године, тешко се разболио од дизентерије. Касно га одвели докторима и они дигну руке од њега. Родитељи припреме мртвачки сандук за малог Адолфа, али се неко од комшија сјети

бабе Кристине и њених чајева. Пронађу бабу и беба Хитлер, петог дана, живне и прогледа... Ето, надам се да сте ме разумјели.

– Нијесам, образа ми. Оздравило дијете од бабиних чајева. Шта ту ћед Божо има да разумије?

– Како шта? Па, да није било бабе Кристине, њених чајева и бајања, не би дијете Хитлер преживјело, не би дорасло за вођу Рајха, не би се залетјело на цијели свијет, не би, четрдесет и прве, раскомадало Југославију, не би било ни наше славне социјалистичке револуције, ни наших ослободилаца и народних хероја... Не би, друже судија, да не бијаше бабе Кристине, она тројица милиционера онако крвнички пребила конзула Јастребова, нити би лажно свједочили болничари Зећири и Рецепи... сад ме, надам се, разумијете. Они су, заиста, синови бабе Кристине, како каже конзул Јастребов. И они, и друг Илија, и друг Павле, и Халит Бериша – спопаде ме зној, и то хладан, замагли ми се пред очима, а од језе задрхтах у кољенима, па пожељех да прекинем своју одбрану и сједнем на клупу за оптужене. Схватио сам да судијама и публици у судници понављам оно исто што је мени, оне јунске ноћи, у призренској болници, причао рањени Љубо Божовић, увјеравајући ме, поврх свега, да он није он, него конзул царске Русије Иван Стјепанович Јастребов. Тада сам, присјетих се, био убијеђен да је мој пацијент полудио. А сада, у судници, помислих, сви вјерују да сам ја полудио. Зато ми се сви кикоћу. Сви сем тужиоца Момира Тасића и тужног С. Хајдуковића, мог браниоца.

– Од једне ситнице, од бабиног чаја, ти направи грдну филозофију – једва судија Божо стиша церекање

у судници. – Баба Кристина... она, она је све закувала, ђаво ш њом глогиње млатио – зацерека се и он.

– Пред Богом је ишта, пред Богом је и најмања ствар велика – узјогуних се. – Бошко Југовић се, каже конзул Јастребов, био пробио скоро на копљомет до Бајазита. Фалила су му још, можда, само два или три корака. Да га не убише, Турци би свог султана на Бошковом копљу однијели у Азију и никад Мухамедова кобила не би више ни видјела српског Косова, не би... – распричах се, али ме судија Божо прекиде.

– Кристина, баба Кристина, гром је спржио! – приноси марамицу очима да обрише сузе од смијеха. – Уби ме, чоче. Да још овако настави, не би ти га Божо дочека пензију... А штоно још рече тај твој... тај конзул Јастребов, враг му посрка вечеру? Да Бошко Југовић крочи још мало ка Бајазиту, не би данас било Арнаута на Косову. А да баба Кристина није справила онај чај... ћераш ли то спрдњу са ћедом Божом, образа ти?

– Ја сам своје рекао. Ниједну ријеч, ништа нијесам измислио.

– Зашто се смијете? Ово није позориште и ви... Ви се понашате недолично и пристрасно, друже судија – приговори С. Хајдуковић.

– Стаљине, сине, смијешно ми. Не могу да трпим, јер ћу да прснем ка мјешина.

– Мој браћеник није дужан да трпи ваше церекање.

– Дужан је, образа ми. Одале га изаћи не може. Ако му се не свиђа ћед Божо, закон му допушта да тражи другог судију.

– Који закон? Да има закона, не бих ја, већ неко други, овдје сједио – добацих подругљиво.

– Ану, да чунемо – радознало ће судија – Који је тај други, докторе, да се одма дамо у поћеру, да га уватимо.

– Халит Бериша, друже судија. Па болничари Рецепи и Зећири, па она тројица милиционера, па Риза Бехељули, па браћа Даутај, па директор болнице Шеф-ћет Мурићи, па...

– Не више, кумим те Светим Василијем! Ни ти што их поброја немају ће да посједају. Ова судница и та твоја клупа су највеће које имамо... Него, дедер ти реци свом ћеду Божу вјерујеш ли у Бога?

– Не вјерујем.

– А у духове, вампире и вјештице, у њих, канда, вјерујеш?

– Таквим тоном и питањима, ви мог браћеника понижавате и, на одређени начин, и шиканирате – побуни се С. Хајдуковић.

– Пушти, Стајине, те трице и кучине. Зар не видиш да и мене и тебе и све нас оптужени исмијава. Додуше, помало нас и засмијава... Чуни ти, молим те: пребила милиција чојка који је умро у Солуну прије осамдесет година!

– Ви ме, друже судија, нијесте разумјели. Прави конзул, прави Јастребов умро је 1894. А овај Јастребов је... Он је мој друг са студија у Сарајеву. Све пише и у тим папирима из истраге.

– Значи овако: ти га прегледаш, смјестиш га у шок-собу, диваниш с њим, дуваниш с њим, кад ујутру... У соби ујутру никога!

– Тако је било, то је истина, друже судија.

– Па ће нестане? Куд испари?

– Они су га киднаповали. Завезали му очи и довели га у Ђаковицу. Истога дана, 18. априла, ту сам га и пронашао.

– Ђе то, јадан не био?

– У Ђаковици, у Српској улици, број четири.

– А ко га је то киднаповео?

– Не знам. Не зна ни он, није видио.

– Вјештице. Вампири. Ђаволи. Нема ко други, образа ми.

– Пашини вампири, друже судија.

– Шта рече? – огради он уво дланом и протегну врат према мени. – Збори јаче и приђи ближе да чуњемо.

– Јастребова су из болнице одвели вампири Паше Солунског!

– Чуни ово мало боље, друже Стаљине – упери прст према С. Хајдуковићу. – Чуни, па замрчи у тај твој нотес ко кога ође исмијава.

– Ја, судијо, не исмијавам никога. Љуба Божовића, односно конзула Јастребова, из призренске болнице су киднаповали вампири, односно синови Паше Солунскога! Тај паша је крив за изненадну смрт конзула Јастребова, али је Јастребов Пашу Солунског, свог убицу, убио чим је сахрањен! О томе, у својим мемоарима, свједочи и енглески конзул, очевидац, присуствовао је сахрани Јастребова... На нашу несрећу, баба Кристина и њен чај ће, пола вијека касније, овдје, на Косову, и не само на Косову, да повампире Пашу Солунског, па је он изродио Ивана Љевина, Чакмак-пашу и многе своје потомке.

– Да немаш ватру, црни докторе?! – упита судија Божо, као да је уплашен за моје здравље. – Колико

ме памет служи, тај Иван Љевин био је високи кадар у Коминтерну, у Москви. Чистокрвни комуниста и Рус. Какве везе он има са бабом Кристином и Пашом Солунским? И ко ти је тај Чакмак-паша, никад нијесам ни чуја за њега?

– Иван Љевин је написао и објавио да је велико-српска буржоазија убила милион Шиптара... милион Албанаца, како хоћете, на Косову. Он је учитељ Чакмак-паше, друга Илије, друга Павла, друга Сивог, друга Плавог, друга Црног, друга Старог...

– Не више, устави се, прикочи, Светог ти Василија Острошког! – закикота се судија Божо, али примијетно уплашен. – Велиш да је Љубо Божовић твој друг са студија у Сарајеву. Како он, образа ти, да постане конзул царске Русије? Чим ти је то река, мора си га послат у „Лазу“, у Београд.

– Којег Лазу, не разумијем.

– У болницу „Лаза Лазаревић“, у лудницу, јадан не био.

– Покојни Љубо није био луд, не вријеђајте мртву жртву злочина који кријете и браните – повиках на судију. – У њега се уселила била душа Ивана Стјепановича Јastreбова. Ја то вјерујем и то је сигурно! Ви, друже судија, од мене правите будалу, а од суђења комедију!

– Оптужени вређа суд и сеје сумњу у независност нашег самоуправног правосуђа – поскочи тужилац Тасић. – Апелујем на комунистичку свест присутних другова новинара да о овоме непријатељском гесту...

– Ође, друже Момире, не суде новинари – прекиде га судија Божо – Оптужени је слободан да каже што му је воља у своју одбрану. Је ли овако, друже Стаљине?

Бранилац С. Хајдуковић пречу питање. Намргоди се и нервозно поче да рови по својим папирима.

– Био, докторе, у Црну Гору, прије рата, неки разроки судија. Изведу пред њега тројицу оптужених. „Како ти је име?“, пита он првога, а би река да гледа другога. „Мило Милић“, вели тај други. „Мучи, тебе нијесам ништа пита“, брекну ти на њега судија. На то ће ти онај трећи: „Ја ништа нијесам ни река“ – зацерека се, кад тај виц исприча. – Ја јесам оматуфио, и малчице сам тврд на уши, само нијесам ерав, нијесам зрикав, соколе. Замисли да јесам: каква би то била смијурија! На све што тебе питам мора би Стаљин или Момир да одговарају. Овако... овако, соколе мој, нема друге него да нас двојица наставимо... Елем, велиш да су Халит Бериша, она два болничара, она три милиционера и остала вампирска дружина киднаповали из болнице тога твог Јастребова?

– Да, метафорично казано.

– А шта му но бјеше метафора? Давно сам ти ја иша у школу.

– Видите, судијо, покојни Љубо је говорио да нека идеја може да се повампири и да се, чак, и материјализује. Мени је то, у први мах, изгледало веома чудно, смијешно, ирационално. Љубова погибија, Љубова сахрана, саопштење бораца НОР-а, сусрет са Чакмак-пашом и другом Илијом, моје хапшење... Ето, промијенио сам мишљење.

– Сада, бива, вјерујеш да вампири постоје?

– Вјерујем да је покојни Љубо Божовић, заиста, био конзул царске Русије, Иван Стјепанович Јастребов. Вјерујем да су Љуба убили баба Кристина и њени

синови... Мени се, да опростите, на моменте, тужилац Тасић приказује као Иван Љевин, а ви, друже судија, као Паша Солунски.

– Срамно, недопустиво! – скочи тужилац.

– Фино ти, образа ми, своме добром ђеду Божу – кисјело се засмија. – Ни пет, ни шест, но ме, пред пензију, потурчи. Лакше би ми, вјеруј, било да сам ја Иван Љевин, а да си запашио Момира. Ану, тужиоче, да се мијењамо.

– Тражим и да се овдје, у судници, прочитају и писма о страдању Срба на Косову, која је покојни Љубо Божовић слао цару Николају, Достојевском, Толстоју, Николају Берђајеву, Василију Розанову – присјетих се и тога. – Та писма чувао је у својој конзулској архиви, у једном сандуку од храстовине... У писму Достојевском, ја сам пронашао и сасушену дјетелину са четири листа – умало ми не кренуше сузе, а судија Божо се, на чуђење свих, и прекрсти.

* * *

Два дана саслушавани су свједоци. Прочитана су и, суду упућена, протестна писма бораца Народноослободилачког рата, и Срба, и Црногораца и Албанаца. Срби и Црногорци су ме посебно осуђивали и тражили најтежу казну. Судски вјештаци су установили да нијесам луд нити неурачунљив, иако је моја одбрана била „више него шизофрена“.

У својој завршној ријечи Момир Тасић не рече ништа ново. Само је понављао да су „сви наводи оптужнице доказани“! Никаквих олакшавајућих

околности нема јер се „оптужени и током претреса понашао непријатељски и није показао ни најмање кајање“. Сагласи се и он са писмима бораца и затражи „максималну казну по закону“.

С. Хајдуковић, међутим, затражи ослобађајућу пресуду. Оптужница је, рече он, „све оспорила и све потврдила“. Оспорила је себе саму и моју кривицу, а потврдила да је процес монтиран.

– Како монтиран, црни Стаљине? – рашири руке судија Божо. – Шта се то ође, у ову малу судницу, може да монтира?

– Лажиран, исконструисан, монтиран, намјештен, удешен, подешен – ређао је С. Хајдуковић те ријечи на прсте лијеве руке, па пређе и на десну. – Дакле, ако је Халит Бериша убио Срђана Рашовића и ако је Јастребов, односно Љубо Божовић, доказима уза зид притјерао Беришу да призна убиство, чак и у писаној форми, онда је Бериша имао огроман мотив да сâм, или уз нечију помоћ, уклони Божовића, да га убије. Знајући да је Божовић Беришино признање показао и мајору Митру Рашовићу, оцу убијеног Срђана, злочинац је и овог свједока морао да уклони. Што пре, док истина не оде из Ђаковице. Бериша признаје убиство 9. маја око подне, а истога дана, увече, чак и у исто вријеме, бивају убијени и Божовић и мајор Рашовић. Бериша сазнаје и за трећег свједока његовог признања, то јест за мога брањеника, доктора Илију Југовића. Размишља: да ли да и њега убије? Свједок је, наравно, и Милица, Божовићева удовица, али она је мајка троје сирочади и њу, да ћути, може лако да уцијени. Опасан

је само доктор Југовић. Још једно убиство било би ризично. Штаб одлучује...

– Какав штаб, друже Стаљине? – упита судија Божо.

– Штаб који, већ деценијама, руководи некажњеним убиствима, премлаћивањима, пљачкама и прогонима Срба са Косова. Мора неки мозак, неки центар, неки штаб да постоји... И тај штаб одлучује да се свједок Беришиног признања злочина, мој браћеник Југовић, склони на робију. Како? Врло једноставно...

– Скандалозно! Скандалозно! – зграбише тужиоачеве ручице његову огромну главу.

– Скандалозно и срамно је, тужиоче, нешто друго – планух ја. – Синови бабе Кристине претуку конзула Јастребова, навале да му отму и кућу и конзулат, киднапују га из болнице, убију Срђана Рашовића, убију и Јастребова, а борци Народноослободилачког рата издају саопштење да се Срђанов отац, мајор Митар Рашовић, објесио у својој кући, да се објесио о радијатор, а нема у тој кући радијатора, они су га нацртали. Злочини су над Србима, злочинци су Албанци, а ко је оптужен? Великосрпски национализам и прочетничке снаге, односно Илија Југовић. А тужилац, ко је? Момир Тасић. А главни судија? Божо Никчевић. То је скандалозно, тужиоче Тасићу.

– Типичан прочетнички и великосрпски став! – скочи Тасић и од бијеса испусти наочари.

– Шта ти је, Момире, ко да су те челе изуједале? – смири га судија. – Докторе Југовићу, желиш ли да кажеш још нешто?

– Ништа! – одбрусих лаконски.

– Ред је, чоче, бар нешто. Ану, да чуњемо.

– Да не чуемо! – прокључа наталожени чемер у мени.

– То ми се ти ругаш, соколе! Бијесан си, канда, на мене... Није лако бити у твоју кожу, образа ми. Мора си о томе мислити раније... Ану, реци било шта, да се овако, ка крвници, не растајемо.

– Да му је што није – закријешта Тасић – не би његова метла само Албанце преко Проклетија!

– Управо тако, тужиоче! – успје да ме испровоцира. – Вас бих помео са нарочитим задовољством, и још многе с вама, само не Шиптаре, не Албанце!

– И ово, и ово – просто се обрадова Тасић – да уђе у записник!

– Моја би метла све српске издајнике! Нека уђе у записник. Хоћете ли, тужиоче, да диктирам?

– Па ће стрпа Момира у четнике! – шеретски ће судија Никочевић. – Мене у потурице, а њега у домаће издајнике.

– Њега у аутисте. На те ја мислим издајнике. На оне који, заиста, српско Косово претворише у Албанију.

– Чунух ли ја добро да си река да не би никуд проћерива Шиптаре?

– Чунули сте добро, друже судија. Ја презирем методе које нека врховна њихова памет наређује: убиства, силовања, пљачке, раскопавање гробова. Сами циљ, да се Косово прикључи Албанији, могу да разумијем. Ја да живим у Скадру, и те како бих желио да Скадар једнога дана осване у Србији. Свеједно, у Црној Гори или у Србији.

– Ти си, канда, у ону Младу Гојковицу још заљубљен. И ја сам, образа ми, био некада.

– Жеља наших, односно овдашњих Албанаца да се уједине са онима у Албанији јако је сумњива издаја. Јесте издаја по нашим законима, али није издаја у њиховим срцима. Прави и једини чисти издајници су српски аутисти, као што су другови Илија и Павле, или као што је мој тужилац. Мој гњев окренут је њима, а не другу Леденом, не примаријусу Шефћету Мурићију, не чак ни Халиту Бериши и оним милиционерима. Примитивно, али они, ипак, обављају свој, великоалбански посао. А Илија? А Сиви? А ви, тужиоче?

– Типични прочетнички ставови! – као печени рак усијало се лице на великој глави Момира Тасића. – Оптужени је, вероватно, и члан неке организације!

– Бићете тужени за клевету! – запријети С. Хајдуковић.

– Зашто? Па ја и јесам члан организације – осмијехнух се браниоцу.

– Ево, признаје! – радосно ће Тасић. – Нека уђе у записник.

– Признајем, тужиоче. Члан сам Партије!

Судија Божо Никчевић не вјерује. С. Хајдуковић је зачућен. Момир Тасић понавља једну исту ријеч: диверзија! Све се брзо разјаснило. Свједок Зећири, партијски секретар у болници, стидљиво признаде да сам рекао истину. Додуше, „само формалну“ истину. Нијесу, рече, имали ниједног партијског састанка после мога хапшења. Обећа да ћу, на првом састанку, бити искључен из Савеза комуниста Југославије.

– За три дана, у први петак који дође, суд ће, јавно, саопштити пресуду – рече судија Божо Никчевић.

* * *

Са четири гласа „за“ и једним уздржаним, осуђен сам на 10 (десет) година строгог затвора. У ту казну ми је урачунато и вријеме проведено у притвору.

Белешка о писцу

Вук Драшковић (1946), српски књижевник и политичар, аутор је култног романа *Нож* (објављен 1982. године, екранизован 1999), који представља сведочанство о геноциду над Србима у Другом светском рату у Независној Држави Хрватској. Најновијим романом *Исусови мемоари* (2015), који говори о српским злочинима над Муслиманима у рату за распад Југославије деведесетих, оцртао је кружницу балканског пакла у којој никога није аболирао од почињених грехова и грешака. Драшковић је објавио и романе *Судија* (1982), *Молишва* (1985), *Руски конзул* (1988), *Ноћ ђенерала* (1994), *Доктор Арон* (2009), *Виа Романа* (2012), *Тамо далеко* (2013); аутобиографску прозу *Метла* (2007); књиге есеја *Ја, малограђанин* (1981), *Одговори* (1987), *Коекуде, Србијо* (1989), *Подсећања* (2001); те књиге говора, интервјуа и чланака *Све моје издаје* (1992) и *Косово* (2006). Књиге су му превођене на енглески, француски, италијански, грчки, руски, бугарски, чешки, пољски, шпански, турски, украјински језик.